

Täysistunto

Torstai 26.11.2015 klo 16.00—23.07

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2015 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 9/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 9/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.06 **Katja Taimela sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kollegat! Me olemme nyt siis käsittelemässä Valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain muuttamista. Haluan muistuttaa meitä kaikkia, että kysymys on siitä, että hallituspuolueet ovat nyt keskenään päättäneet rikkoa sovittuja pelisääntöjä Yleisradion asemasta ja rahoituksesta päättämisestä. Parlamentaarinen yksimielisyys on unohdettu, ja päätöksiä viedään nyt eteenpäin hallituspuolueiden enemmistö päätöksellä. Tämä kaikki on vastoin kaikkea sitä, mitä eduskuntapuolueet ovat yhdessä sopineet vuonna 2011 Yleisradion rahoituksesta ja riippumattomuudesta.

Mitä tulee edustajakollega Satosen parlamentaarisen työryhmän asettamiseen, joka tehtiin suht ripeästi tämän käsittelyssä olevan hallituksen lakiesityksen lähetekeskustelun jälkeen, niin pitää muistaa, että alkuperäinen aikataulu olisi ollut vasta vuodenvaihteen jälkeen tälle työryhmälle ja silloin puhuttiin niin sanotusta Vanhasen työryhmästä ja tämä työryhmä olisi aloittanut siis työnsä vasta sen jälkeen, kun tämä lakiesitys olisi täällä salissa jo lopullisesti hyväksytty. On sinänsä hyvä, että palattiin aiemmin, lähes heti lähetekeskustelun jälkeen, tämän työryhmän työhön, mutta kun mietin nyt tämän edustaja Satosen vetämän parlamentaarisen työryhmän työtä, väistämättä tulee mieleen, mikä on tämän työn mielekkyys, koska hallitushan on jo päättänyt olla tekemättä indeksitarkistuksia Ylen kohdalla vuonna 2016 ja se on tehnyt myös sen ratkaisun, että se siirtää Ylen rahoituksen jatkossa keltaiseen budjettikirjaan.

Valtioneuvoston selontekoa julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016—2019 lu-kiassa me voimme myös kaikki lisäksi todeta sen, että hallituksen toimesta tämä indeksi-leikkuri koskee koko suunnitelmakautta. Siinä mielessä aidon parlamentaarisen työn jatka-minen puhtaalta pöydältä työryhmän omine ajatuksineen niin, että työryhmältä mahdollis-tuu aito oma ratkaisu Ylen tulevaisuutta ajatellen, tuntuu täysin mahdottomalta.

Arvoisa rouva puhemies! Yle on toiminut käytännön arjessa niin, että jo viimeiset kol-me vuotta kustannukset on pidetty samalla tasolla. Kun tähän laskee päälle hallituksen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

suunnitelmat vuoteen 2019 saakka, Ylen rahoitus olisi siten lähes kymmenen vuotta putkeen laskeva. Jos miettii mennyttä kolmea vuotta, töitä on tehty ja työstetty pienemmillä resursseilla ja noin 200 työntekijää on poistunut palkkalistoilta. Indeksijäädytys pelkäänsä vuoden 2016 kohdalla tarkoittaa sitä, että Yle joutuu sopeuttamaan talouttaan jopa noin 70 henkilötyövuoden verran, ja tämä säästö ei voi olla näkymättä julkisen palvelun sisältötarjonnassa ja yhtiön kehittämisessä jatkossa.

Me käsittelemme liikenne- ja viestintävaliokunnassa mietintövaliokuntana tämän hallituksen lakiesityksen, ja me kaikki oppositiopuolueet — SDP, vasemmisto, vihreät ja RKP — jätimme valiokuntakäsittelyssä tähän vastalauseen, jossa ehdotamme lakiesityksen hylkyä. Ja minä tulen esittelemään vastalauseen lain toisessa käsittelyssä.

Minä haluan myös todeta, että on historiallista, että Ylen kohdalla osa puolueista joutuu turvautumaan vastalauseeseen. Tähän saakka Ylestä on aina sovittu aidosti parlamentaarisen työn kautta.

Eri puolueiden edustajat ovat peränneet Ylestä puhuttaessa aluetoimituksien tarpeellisuutta, muun muassa riippumattoman tiedon, työllisyyden ja alueiden asukkaiden näkökulmasta. Näistä kaikista toiveista tulisi käydä avoin keskustelu, mihin kaikkeen meidän yhteinen Yle pystyy, jos enemmistö haluaa supistaa resursseja jatkossakin ja tehdä kaiken lisäksi koko kansan Ylestä kulloisenkin hallituksen äänitorven. Pidän erittäin tärkeänä, että keskeinen media, Yleisradio, on hallituksesta riippumaton media, ja tämän pitäisi olla meidän kaikkien yhteinen tahtotila tässä salissa.

19.11 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Olemme erikoisessa tilanteessa, kuten tuossa edellä kuultiin, että ensimmäistä kertaa Ylen rahoituksesta on jouduttu jättämään valiokunnassa hylkäysehdotus hallituksen esitystä vastaan. Huomattava syy on vasta viime kaudella parlamentaarisesti hyväksytty Ylen rahoitusta ja sääntöjä koskeva laki ja sen henkeä vastaan toimiminen vähintäänkin.

16. joulukuuta 2011 kaikkien eduskuntapuolueiden ryhmäpuheenjohtajat julkilausivat seuraavasti: "Yleisradio Oy:n riippumattomuuden turvaamiseksi on perusteltua, että julkisen palvelun vero ei sisälly valtiontalouden kehyksiin. Vero tuloutetaan teknisesti valtion talousarvioon, josta varat ohjataan valtion televisio- ja radiorahastoon." Pelkona siis on, että siirto kehyksiin vahingoittaa Yleisradion rahoituksen riippumatonta asemaa huolimatta lupauksista kunnioittaa sitä. Perustelu siirron teknisestä vaatimuksesta ei pidä, kun muitakin rahastoja on pidetty poliittisella päätöksellä kehysten ulkopuolella.

Tarvitsemme riippumatonta, koko Suomen kattavaa julkista mediapalvelua, joka on ollut yksi merkittävä syy lain tarpeelle ja sen muodolle. Tämä tukee myös markkinaehtoista mediaa. Toinen toistaan täydentäen tarvitsemme monipuolista mediaa ja uutisointia. Tämänkin johdosta on hyvä todeta, ettei Ylestä parlamentaarisesti sovitun lainvastaisen toiminnan paheksuminen tai vastustaminen, siis tämä kyseessä oleva Valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muuttamisen kritiikki ole muita medioita vastaan toimimista.

Kuten totesin, Suomi tarvitsee monipuolista mediatarjontaa, jotka tukevat toinen toistaan. Yle-lain murentaminen ei ole muiden medioiden voitto. Suomalaisten täytyy voida luottaa, että lait, joista on parlamentaarisesti sovittu, pitävät, eikä hallituksista riippuvainen yksipuolinen sanelu ole malli, jolla Suomessa toimitaan, kuten nyt on käymässä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Tähän vastauspuheenvuoroja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

19.14 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys liittyy siis ensi vuoden talousarvioesitykseen, ja hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen suoritettavaan määrärahaan vuodelle 2016 ei tehtäisi indeksin mukaista vuotuista korotusta. Kun olen tutustunut tuohon liikenne- ja viestintävaliokunnassa SDP:n, vihreiden, vasemmistoliiton ja ruotsalaisten jättämään vastalauseeseen ja kun kuuntelin edustaja Taimelan puheenvuoron, niin pääsin sellaiseen johtopäätökseen siinä, että te ette siis vastusta tätä indeksin jäädytystä varsinaisesti, olette hyväksymässä sen, vaan olette vastustamassa tätä periaatetta. Siis tämä hallituksen esitys on nimenomaan Yle-indeksin jäädytys ensi vuodeksi. Siitä on kyse. (Eduskunnasta: Näin on!)

19.15 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä on ihan aidosti äärimmäisen vakava asia. Meillä on 70 vuoden perinne siinä, että Yleisradio hoidetaan eduskunnan alaisena laitoksena ja sen päätökset tehdään niin, että kaikki eduskuntaryhmät ovat pöydän ääressä, kun Ylen asioista päätetään. Tällä tavalla valmisteltiin myös viimeinen Yleisradiolain uudistus ministeri Krista Kiurun johdolla. Tähän samaan pakettiin kuuluu myös rahoitus. Nyt otetaan askel todella kaltevalle pinnalle, että hallituspuolueet tekevät yksipuolisia päätöksiä siitä, mikä on Yleisradion oikea rahoitustaso. Totta kai se voidaan perustella, aina voidaan perustella sekä nostoja että laskuja erilaisilla tekijöillä, mutta tämä periaatepuoli on merkittävä. Se on vastoin sitä, mitä eduskuntaryhmät ovat yksimielisesti sopineet vielä 2010, kun tämä lainuudistus laitettiin liikkeelle.

Sitten on eri asia, mikä on oikea Yleisradion rahoitustaso ja tuleeko yksityisille jotain hyötyä siitä, että julkista kuristetaan. Toivon, että edes keskustapuolue olisi sillä vanhalla linjalla, jolla se on historiallisesti ollut ja jolla arvostetaan kansallista yleisradioyhtiötä.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja vielä vastauspuheenvuoroja täällä.

19.16 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä asia on käsitelty niin moneen kertaan, olen ollut mukana monessa eri yhteydessä, ja on käsitelty niin moneen kertaan tämä proseduuri, mikä tässä meni pieleen silloin kesällä tämän parlamentaarisen keskustelun osalta. Kyllä tässä nyt oppositio, SDP varsinkin, tekee mielensä pahoittamisen maailmanennätystä, koska tämä on niin moneen kertaan käyty läpi. On tapahtunut virhe tässä valmistelussa, ja ne, jotka ovat sen tehneet, ovat sen myöntäneet, ja myöskin moneen kertaan on tuotu hallituspuolueiden taholta esille se, että Yleisradio on eduskunnan radio. Se ei missään tapauksessa ole hallituksen radio, eikä se koskaan tule olemaan hallituksen radio, vaan sitä ohjaa eduskunta, ja sitä toimintaa täytyy parlamentaarisesti ohjata. Tämä on täysin selvä asia, tässä ei ole mitään epäselvää hallituspuolueilla. Tämä yksi tapaus on ollut lapsus, joka on tapahtunut, ja se on ohi.

Mutta se, että tässä taloustilanteessa Yleisradion indeksia ei leikattaisi, ei olisi kyllä Yleisradiollekaan eduksi, koska jos kaikesta muusta indeksit jäädytetään ja Yle-indeksiä ei jäädytettäisi, niin se ei olisi edes Ylen etu tässä taloustilanteessa.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä on nyt jonkin verran vastauspuheenvuoropyyntöjä, ja niistä otetaan viisi elikkä kaikki, jotka ovat tähän mennessä pyytäneet — anteeksi, kuusi, koska Torniainen myöskin — ja sen jälkeen mennään sitten puhujalistalle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Nämä henkilöt ovat edustajat Ala-Nissilä, Myllykoski, Viitanen, Elomaa, Feldt-Ranta ja Torniainen.

19.18 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En ota kantaa tähän mielensäpahoittamiskysymykseen, joka on todellakin historiaa. Mutta täytyy muistaa todella, että mediakenttä Suomessa on isossa muutoksessa. Ministeri Bernerhän on asettanut toimikunnan, joka ilmeisesti tässä ennen joulua saa jo työnsä valmiiksi. Yleisradiohan kilpailee esimerkiksi nettilehdillä maakuntalehtien kanssa, jotka ovat tosi isoissa vaikeuksissa.

Minusta Yleisradion rahoituspohjaa pitäisi kyllä tarkastella suhteessa siihen, mihin meidän mediakenttä yleensä on menossa. Ei voi olla niin, että kilpailutilanne on julkisella laitoksella epäsuhtainen muuhun mediaan nähden. Minusta yleensäkin... (Eero Heinäluoma: Keskusta on muuttanut linjaansa!) — Ei, vaan tämä on minun henkilökohtainen mielipiteeni. — Kun Yleisradio kilpailee kaikilla sektoreilla, kaiken maailman hömppöohjelmisakin pitää olla mukana, minusta yleensäkin Yleisradion tehtävä olisi kyllä toimittaa asiallista faktohjelmia ja kulttuuriohjelmia ja niin edelleen. Ei kaiken maailman hömppöohjelmissä tarvita kansallista yleisradioyhtiötä, vaan kyllä se hoituu muutenkin.

19.19 **Jari Myllykoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minusta edustaja Heinäluoma kuvasi tämän tilanteen kristallinkirkkaasti. Siitä eivät nyt sitten kyllä hallituspuolueet pääse yhtään mihinkään. Nyt ollaan otettu tämä parlamentaarinen yhdessä tekeminen hallituksen omiin käsiin, ja tällä päätöksellä kyllä näyttäytyy, että Yleisradio on hallituksen radio.

On varmasti huomioitava, mitä kaikkea Yleisradio tekee. Sitä on varmasti syytä arvioida, mutta täytyy palauttaa mieliin nyt ihan lähiajan uutisointi siitä, mikä media on luotettavin tämän kansan parissa. Jos siltä medialta viedään sen median käyttövoimaa eli sitä pääomaa, rahaa, jota sen toiminnan pyörittämiseen tulee, niin minä uskon, että tämä kansa ei oikein pidä siitä, että heille luotettavimman television ja uutiskanavan voimavaroja tuottaa luotettavaa tietoa kansalaisille lähdetään rajoittamaan. Se ei tunnu hyvälle. (Olavi Ala-Nissilä: Ei kansa verojakaan rakasta!)

19.20 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nimenomaisesti me olemme nyt tärkeän periaatteellisen kysymyksen ääressä, ja tuntuu todella pahalta se, että täällä nyt ollaan tekemässä Yleisradiota koskien sellaista päätöstä, jossa osalla puolueista on vastalause. (Eero Heinäluoma: Ensimmäistä kertaa!) — Ensimmäistä kertaa varmaan, niin kuin edustaja Heinäluoma sanoi, 40-luvun jälkeen. — Olen siinä mielessä todella surullinen tästä tilanteesta, kun toisaalta puhutaan, että tässä on nyt lapsus ja totta kai ymmärretään, että pitää yhdessä päättää, ja silti me olemme tässä ja nyt siinä tilanteessa, että hallituspuolueet ovat ottaneet Yleisradion oman peukalonsa alle ja ovat nyt tekemässä päätöstä ilman, että koko eduskunta olisi tässä mukana. Tämä on vakava asia, tämä on iso asia, ja tämä on mielestäni todella surullinen asia koko Yleisradion historiassa.

Samoin ihmettelen hieman kyllä edustaja Ala-Nissilän puheenvuoroa siinä suhteessa, että aiemmin keskusta oli nimenomaan puolustamassa Yleisradiota ja rakentamassa sitä ja ymmärtämässä sen asemaa. Siinä suhteessa ilmeisesti keskustakin on mielipidettä vaihtanut.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Mutta, puhemies, kyllä minä sanon, että en ymmärrä tätä, kun edustaja Jokinen täällä sanoi, että lapsus on tullut ja se on myönnetty. Miten niin myönnetty, jos me olemme nyt tässä tilanteessa, että täällä hallituspuolueet ovat tekemässä omia linjanvetojaan ilman oppositiota?

19.22 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ylen pitää olla jatkossakin riippumaton, se on ihan itsestään selvä asia. Ylen määrärahaan ei tehty indeksitarkistusta 2015, ja se päätös tehtiin 2014 eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteisellä päätöksellä. (Maarit Feldt-Ranta: Yhteisellä! — Eero Heinäluoma: Kyllä!) Meillä on nyt tämä parlamentaarinen työryhmä, ja minä toivon, että me pystymme nämä kokoukset pitämään ja saamaan jonkun yhteisen mielipiteen, että meillä olisi yhteinen, hyvä konsensus siitä, että me pystymme tosiaan sopimaan näistä asioista.

19.23 **Maarit Feldt-Ranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Jokinen tässä antoi käsityksen, että tästä asiasta olisi puhuttu liikaa ja tätä asiaa olisi jollain tavalla vatvottu, mutta nyt ollaan perimmäisten kysymysten äärellä: avoimen, demokraattisen yhteiskunnan yksi peruspilareista on riippumaton, avoin kansallinen tiedonvälitysyhtiö, ja sen pienemmästä asiasta tässä ei ole kysymys, edustaja Jokinen. (Olavi Ala-Nissilä: Miten se nyt tässä vaarantuu?) Sanoitte myös, että jatkossakin — riippumatta siitä, miten hallitus nyt tekee päätöksiä — on itsestään selvää, että Yleisradio on eduskunnan radio ja tv. Millä te sen takaatte? Meillä on paljon kansainvälisiä esimerkkejä, joissa kehityskulku on ollut täysin päinvastainen. Ja kun puhumme parlamentarismista, niin on hyvä muistaa, että Ylen kohdalla kyse on juuri siitä, mitä edustaja Elomaa sanoi, parlamentaarisesta konsensuksesta, ei siitä, että on parlamentaarinen työryhmä, vaan parlamentaarinen konsensus.

Ja edustaja Ala-Nissilä, teillä oli kova lausunto, kova markkinaehtoinen lausunto, joka kertoo sen, että tämä on markkinauskovaisten hallitus.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten täällä oli vielä kaksi vastauspuheenvuoroa.

19.24 **Ari Torniainen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omasta mielestäni — ja uskon, että myös keskustan mielestä — Yle on eduskunnan radio nyt ja tulevaisuudessa, ja se on myöskin riippumaton tiedonvälitysväline nyt ja myöskin tulevaisuudessa.

Tässä hallituksen esityksessä on kyse nimenomaan Yle-indeksin jäädytyksestä ensi vuodelle. (Eduskunnasta: Näin on!) Siitä on kyse, Yle-indeksin jäädytyksestä ensi vuodelle, ja parlamentaarinen työryhmä, joka on aloittanut työnsä — kiitos siitä, että se on aloittanut jo työnsä — käsittelee sitten tulevia vuosia eteenpäin. Ja kuten totesin, niin ilmeisesti SDP ei ole vastustamassa Yle-indeksin jäädytystä ensi vuodelle. En ainakaan löytänyt sellaista asiaa tuolta teidän varjobudjetistanne.

19.25 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En sanonut, että tästä asiasta on puhuttu liikaa. Tästä asiasta on puhuttu paljon, ja tämä on käyty läpi monessa eri yhteydessä. Siinä kesän neuvotteluissa on tapahtunut virhe, ja siinä vaiheessa olisi pitänyt ottaa parlamentaarisesti eduskuntaryhmien keskustelu koolle ja käydä tämä korotus läpi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Mutta minun täytyy nyt kysyä tässä erityisesti SDP:ltä — kun te olette hyvin kärkeästi tässä asiassa nyt, jatkatte tätä saman asian vatvomista eri vaiheissa, ja kuitenkin nyt pitäisi astua siihen parlamentaariseen pöytään ja yhdessä käydä läpi sitä Yleisradion tulevaisuutta, tehtäviä, sitä tärkeätä tehtävää tässä maassa ja sitä rahoitusta — minä kysyn sitä, että olisitteko te nyt tässä tilanteessa, kun lähes kaikilta muilta tässä taloustilanteessa joudutaan leikkaamaan, jättäneet tämän Yle-indeksin ennalleen ja antaneet sen korotuksen Yleisradiolle tässä tilanteessa, kun kaikilta muilta ollaan viemässä pois. Olisitteko te sen tehneet? Vai onko tämä nyt vain sitä mielensäpahoittamista edelleen siitä kesän lapsuksesta? Nyt on kuitenkin mahdollisuus tulla siihen parlamentaariseen pöytään ja kehittää Yleä ja sen rahoitusta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan tähän nyt vielä. Tiedän, että edustaja Mäkelä Jani odottaa siinä vuoroaan, mutta nyt täällä näyttää olevan tätä aktiviteettia, elikkä otetaan vielä neljä kappaletta, eli edustajat Taimela, Feldt-Ranta, Heinäluoma ja Kymäläinen. Olen pahoillani edustaja Mäkelän puolesta, että hän joutuu nyt vähän vielä odottamaan, mutta tämän jälkeen sitten.

19.27 **Katja Taimela sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minua huolestuttaa tämä ajatuskulma, joka täällä on tällä hetkellä hallituspuolueitten kansanedustajilla. Täällä väitetään demokratiaa ja asioista puhumista ja sitä, että ollaan asioista eri mieltä, mielensä pahoittamiseksi tai vatvomiseksi. Minua kummeksuttaa tällainen ajattelumaailma.

Sitten, edustaja Torniainen, väititte omassa debattipuheenvuorossanne, mikä on sosiaalidemokraattien kanta tähän indeksiin jäädyttämiseen. Jos ja kun lukee tämän vastalauseen alun, niin täytyy ihmetellä, jollei tästä vastalauseen alusta tule se kanta selväksi, että me vastustamme indeksiin jäädyttämistä ja tätä menettelytapaa, jolla hallitus on tätä asiaa viemässä eteenpäin.

Toisaalta edustajakollega Elomaa täällä peräänkuulutti, että annetaan tälle parlamentaarille työryhmälle nyt valmistelurauha, että te saatte pohtia tämän asian laidan, miten te menettelette eteenpäin. Niin kuin minä sanoin omassa ensimmäisessä puheenvuorossani, JTS:ssä on luettavissa, mikä on hallituksen kanta tähän Ylen rahoitukseen. Se on se, että indeksit jäädytetään koko tämän vaalikauden ajan. Siinä mielessä (Puhemies koputtaa) tämän työryhmän työskentely puhtaalta pöydältä on varsin vaikeata.

19.28 **Maarit Feldt-Ranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on itse asiassa aika kummeksuttavaakin debatointia. Täällä edustaja Jokinen totesi, että kun leikataan kaikesta muustakin, niin tästäkin täytyisi leikata. Mutta Yleisradion rahoituksesta leikkaaminenhan ei vähennä valtion budjetin alijäämää, kun Yle-veron tuotto käytetään suoraan Ylen rahoitukseen. Tämä ei siis ole talouspoliittinen kysymys, joten se argumentaatio (Olavi Ala-Nissilä: Verot ovat talouspolitiikka!) on ihan toissijainen, vaan tämä on poliittinen ratkaisu. Tätä ei ole tehty millään talouspoliittisin perustein, koska tässä ei ole talouspoliittista perustetta olemassa.

Juuri näin, niin kuin edustaja Jokinen tuolla nyökkää, kyse ei ole talouspolitiikasta, vaan kyse on poliittisesta valinnasta, poliittisesta tarkoituksenmukaisuudesta. Totta kai te silloin ymmärrätte, että me kysymme, minkä takia te teette tämän. Jos te ette tee tätä talouspolitiikan takia, on joku muu poliittinen syy, minkä takia te teette sen, ja silloin on totta kai

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

meillä aiheellinen huoli siitä, kun hallitus ottaa tämän Yle-asian ja rahoituksen nyt oman peukalonsa alle, miksi se haluaa peukaloida tätä asiaa.

19.29 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan sinällänsä osoittaa arvostusta sekä edustaja Jokisen että Elomaan puheenvuoroille. Ensimmäistä kertaa kuulin edustaja Jokisen käyttämänä ylipäänsä kenenkään hallituspuolueen puheenvuoron siitä, että tässä olisi ilmeisesti tapahtunut virhe. Minä annan sille aidon arvon, jos se voidaan todeta, että näin ei pidä tehdä. Sitten ymmärrän sitäkin, että virheitä tapahtuu, mutta sitten tietysti lähtökohta on se, että sitten palattaisiin sille yhdessä oikeana pidetylle tielle, jolla Yleisradion asioista päätetään saman pöydän ääressä.

Tämä virhe on sikäli kummallinen, jos se on tahaton, että oppositiopuolueiden puheenjohtajat tapasivat hallituksen muodostaja Sipilän ennen kuin hallituksen ohjelma kirjoitettiin ja ennen kuin nämä ratkaisut tehtiin ja nimenomaan siinä tarkoituksessa, että Yleisradiossa jatkettaisiin vanhaa tapaa asioiden hoitamisessa eli yhdessä sopimisen perinnettä, ja toivottiin, että hallitusneuvotteluissa ei tehtäisi yksipuolisesti hallituspuolueiden toimesta päätöksiä, koska sittenhän tulee yhteinen pöytä, mutta jos siellä läsnä olevista osa on jo sopinut asiat, niin mitä siinä sitten enää mitään neuvottelua käymään, jos osa on jo sopinut asioita?

Mitä tulee tähän vaihtoehtobudjettiin, ehkä sekin on syytä sanoa, että ei tietenkään SDP laita omaan vaihtoehtobudjettiinnsa sellaista asiaa, joka kuuluu nimenomaisesti eduskunnan budjetin ulkopuolelle. Ei ole budjetissa tämä (Puhemies koputtaa) eduskunnan rahoitus.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Todellakin tässä vaiheessa viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Kymäläinen.

19.31 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vastalauseessa, jonka liikenne- ja viestintävaliokunnassa jätimme tästä Yleisradion rahoituksesta, nimenomaan perättiin sitä, että tämä asia on palautettava parlamentaariseen valmisteluun. Emme tietenkään esitä vaihtoehtobudjetissamme myöskään sellaisia asioita, joissa peräämme parlamentaarista valmistelua ja sitten sitä ei ole yhdessä parlamentaarisesti sovittu. Emme tee siis toisin sanoen sellaista, mistä syytämme toisia tai missä edellyttäisimme, että toiset toimisivat.

Jos valmistelussa on tapahtunut lapsus, jonka edustaja Jokinen rehdisti tässä tunnusti, sen voi korjata. Nyt sitä ei valitettavasti olla tekemässä. Siksi on perusteltua, että Yleisradion rahoitus palautetaan parlamentaariseen valmisteluun, niin kuin olemme tässä oppositiopuolueiden kanssa vaatimassa. (Puhemies koputtaa) Toivoisin, että tässä keskustelussa ei sorruttaisi Ylen sisällön ohjaamiseen, koska emme ole nyt keskustelemassa ohjelmista vaan parlamentaarisen lain noudattamisesta.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistaan.

19.32 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! On ikävää, että SDP sekoittaa nykyään joka asiaan tässä salissa oman herkän hiipiänsä ja kiukuttelunsa. Se on valitettavaa, koska se vie huomion itse asiasta. Vastalauseita on, jos niitä jätetään. Oppositio on jättänyt. Siksi on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

vastalauseita. Mutta nythän on perustettu uusi parlamentaarinen toimielin tätä asiaa miettimään. Olisitte tyytyväisiä.

On hyvä asia, että Yleisradiokin osallistuu näinä valtiontalouden vaikeina aikoina säästötalkoisiin, vaikkakaan pelkkä nykyisen kustannustason säilyttäminen ei ole kovin suuri säästö. On silti periaatteellisesti hyvä asia, ettei Yleisradionkaan rahoitus ole koskematon, kun aika ja olosuhteet muuttuvat. Kun Yle lähtee sopeuttamaan toimintaansa näiden tosiasioiden pohjalta, toivon samalla Yleisradiolta enemmän perustehtäväänsä keskittymistä. Yle on verorahoitteinen, koska sen odotetaan tuottavan yleissivistävää asiaohjelmaa, jonka tuottamiselle ei muuten olisi kaupallisia edellytyksiä. Kyse on Yle-veron legitimitetistä.

Esimerkiksi ulkomaalaisten televisiosarjojen ostaminen verorahoilla ja katsojista kilpaileminen yksityisten toimijoiden kanssa erilaisilla viihde- ja irtailuohjelmilla tai mielipiteen muokkauksella ei ole Yleisradion perustehtävää, ja sellainen aiheuttaa kritiikkiä sekä haluttomuutta Yle-veron maksamiseen. Riippumaton ja puolueeton uutistoimitus, ajankohtaisohjelmat, tutkiva journalismi ja maakunnallisuus, syvälinen analyysi ja taustoittaminen — sitä odotetaan. Alueuutisten keskittäminen on virhe, joka tulee perua. Iltapäivälehtimäinen kohuotsikoiden ja klikkausjournalismin haku eivät ole sitä, mistä kansa haluaa maksaa Yle-veroa. Se ei ole sitä luotettavuutta, jota Yle haluaa itsestään mainostaa.

Arvoisa puhemies! Yle on kuin suuryhtiö yli 3 000 työntekijänsä voimin. Tämä rahoitetaan verorahoilla. Tehostamisen ja toimintatapojen tarkistamisen varaa varmasti on. Indeksijäädättämisellä sekä hallitulla toiminnan tehostamisella sen myötä on asiat mahdollista hoitaa hallitummin, sen sijaan että lähdetäisiin suoraan veron leikkauksiin. Luotan, että tämä tehtävä hoituu kansalaisten kokemaa palvelua vaarantamatta.

19.35 Maarit Feldt-Ranta sd: Arvoisa puhemies, fru talman! Edellinen puhuja aloitti ilkkumalla oppositiolle ja totesi, että olkaa nyt tyytyväisiä, että parlamentaarinen työryhmä on aloittanut työnsä. Haluaisin muistuttaa tätä eduskuntaa siitä, minkä takia tämä parlamentaarinen työryhmä on aloittanut työnsä. Ei suinkaan sen takia, että se olisi ollut hallituksen sujuva suunnitelma, jossa halutaan pitää kiinni siitä 70-vuotisesta perinteestä, menestystarinasta, jonka me olemme yhdessä kansakuntana rakentaneet. Ei suinkaan, vaan sen takia, että me vastuulliset tahot oppositiosta illan pimeinä tunteina tässä salissa joku aika takaperin jätimme nämä asiat pöydälle sen takia, että halusimme käydä arvokkaan keskustelun, arvokkaan käsittelyn tässä erittäin tärkeässä asiassa. Siitä syntyi paine, että ministeri aikaisti tätä ensi vuodeksi suunniteltua Vanhasen johtamaa työryhmää tälle syksylle ja sille myös vaihtui puheenjohtaja. Siitä syystä meillä on käynnistynyt parlamentaarinen työ. Oppositio on toivonut, että tätä asiaa hoidettaisiin rauhallisesti, vastuullisesti, niin, että voidaan jatkossakin turvata kaikille suomalaisille riippumaton tiedonvälitys ja laadukas kansallinen radio- ja tv-yhtiö, johon sekä kansalaiset, me päättäjät, viranomaiset, järjestöt että yrittäjät voimme luottaa.

Mutta, arvoisa puhemies, niin kuin täällä on käynyt ilmi, tämä ei ole talouspoliittinen ratkaisu — ei ole mitään talouspoliittisia perusteita tehdä näitä ratkaisuja — vaan tämä on selkeästi poliittinen ratkaisu. Siitä, että tämä on selkeästi poliittinen ratkaisu, kertoo myös se, että muita rahastoja, jotka ovat niin kuin teknisesti samanlaisessa tilanteessa, ei kohdella samalla tavalla. Ja myös se, että liikenne- ja viestintäministeriön ylin virkamiesjohto vastusti tämän ratkaisun tekemistä yksipuolisesti hallituksen toimesta, kertoo siitä, että tässä on kyseessä poliittinen ratkaisu. Sen takia myös toivon, että hallituspuolueitten jäsenet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

ottavat tästä poliittisen vastuun. (Olavi Ala-Nissilä: Eikö se olekaan eduskunnan radio?) Tässä ei ole sen vähemmästä asiasta kyse kuin että tämä selkeästi, kansainväliset esimerkit osoittavat sen, vahingoittaa riippumatonta tiedonvälitystä. Ja siirto kehykseen, mikä liittyy myös tähän asiaan, mahdollistaa sen, että hallitus voi peukaloida tätä rahoitusta. Tuleeko hallitus sen tekemään, sen tulevaisuus meille näyttää.

Mutta jos katsotaan niitä kansainvälisiä esimerkkejä, missä on toimittu niin kuin nyt Suomessa toimitaan, niin kaikki meidän tiedossamme olevat esimerkit kertovat siitä, että yleisradioyhtiön rahoituksen siirtäminen esimerkiksi kehykseen on johtanut siihen, että hallitukset ovat alkaneet peukaloimaan sitä rahoitusta. Näin on tapahtunut erittäin järkyttävällä tavalla Unkarissa, missä Unkarin radio ja tv on täysin hallituksen propagandakoneisto. Näin on tapahtunut Hollannissa, missä vuonna 2000 siirryttiin lupajärjestelmästä tämmöiseen samantyyppiseen järjestelmään kuin Suomessa. Silloin annettiin takeet siitä, että rahoitus säilyy. Mutta näin ei tapahtunutkaan, vaan hallitus teki mittavat leikkaukset NPO:n budjettiin. Näin tapahtui myös Pohjoismaassa Islannissa, jossa aluksi tehtiin tällainen siirto ja todettiin, että tämä on tekninen siirto, teknisesti jäädytetään indeksit, ja tehtiin myös korvamerkinnät, millä yritettiin turvata tämä tilanne. Mutta sielläkin se johti siihen, että kansallisen radio- ja tv-yhtiön RÚV:n resursseja merkittävästi leikattiin, ja nyt ne ovat enää 86 prosenttia siitä, mitä alun perin tarkoitettiin.

Eli, hyvät kollegat, tässä ollaan aika isojen asioiden äärellä. Tällaisen oven te olette nyt avaamassa. Tässä virheessä en itse halua olla mukana ja sen takia tulen tukemaan edustaja Taimelan ja muiden liikenne- ja viestintävaliokunnan vastuullisten toimijoiden tekemää vastalauseita, josta uskon, että tulevat sukupolvet tulevat heitä kiittämään.

19.40 Sanna Marin sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Feldt-Rannan puheenvuorosta on hyvä jatkaa. Ylen rahoituksen leikkaaminen yleisradioveron indeksin jäädyttämisellä on poliittinen valinta, ja on selvää, että päätös vaikeuttaa Yleisradion toimintaa.

Itse leikkauksen lisäksi on huomionarvoista, että hallituspuolueet ovat päätöksellään rikkoneet yhteisesti sovittuja parlamentaarisia sääntöjä Yleisradion asemasta ja rahoituksesta päättämisestä. Kaikkien eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat antaneet yhteisen julkilausuman joulukuussa vuonna 2011 siitä, että mikäli ilmenee tarvetta muutoksille Yleisradion rahoituksessa, myös niiden valmistelussa nojataan parlamentaariseen valmisteluun. Tämän lisäksi hallitus on siirtämässä Ylen rahoituksen osaksi valtiontalouden kehyksiä, joka sekin on vastoin eduskuntaryhmien puheenjohtajien sopimaa linjaa. Tämä muutos vaarantaa Ylen rahoituksen riippumattomuuden. Hallitus ei siis kerta kaikkiaan noudata niitä pelisääntöjä, jotka on yhdessä sovittu ja päätetty.

Yleisradiolla on keskeinen julkisen palvelun tehtävä, ja tämän vuoksi on ensisijaisen tärkeää, että Ylen riippumattomuus turvataan. Hallituksen päätös valitettavasti uhkaa tätä keskeistä riippumattomuuden periaatetta, ja kyse on poliittisesta valinnasta, aivan kuten Feldt-Ranta puheenvuorossaan painotti.

Liikenne- ja viestintävaliokunnan oppositio puolueiden jäsenet ovat jättäneet valiokuntakäsittelyssä yhteisen vastalauseen ja hylkäysehdotuksen hallituksen esitykseen laiksi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Tämä esitys on edustaja Taimelan toimesta täällä salissa esitetty, ja tähän palataan asian toisen käsittelyn yhteydessä. Myös minä tulen kannattamaan tätä hylkäysesitystä.

Yleisradion rahoitus on kerta kaikkiaan palautettava parlamentaariseen valmisteluun, aivan kuten on yhdessä aikoinaan linjattu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

19.42 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Koska Ylen määrärahaan ei tehty indeksitarkistusta 2015, kuten jo aikaisemmin totesin, päätös oli silloin 2014 eduskuntaryhmien puheenjohtajien yhteinen. Indeksijäädytys on myös tulossa 2016. Ylen tulot laskevat yhteensä 9,7 miljoonaa euroa kumulatiivisesti laskettuna. Tämä muutos tarkoittaa, että Ylen on sopeutettava toimintaansa, ja se pystyy myös sen tekemään.

Indeksijäädytykset ovat seurausta yleisestä vaikeasta taloustilanteesta Suomessa. Yleisradio Oy:llä on ehdottoman tärkeä rooli kotimaisen ohjelmasisällön tuottajana ja hankkijana, ja jatkossakin pitää turvata Ylen asema nimenomaan riippumattomana toimijana. Yleisradion merkitystä on valiokunnan mietinnössä ansiokkaasti korostettu myös alueellisenä toimijana sekä demokratian ja sananvapauden kannalta.

Tässä yhteydessä on mainittava: Elävä arkisto on oikein aarreaitta. Ylen kohdalla kotimaisuus, Ylen kohdalla työllistäjä. Ja vaikka ohjelmasisältöihin ei pidäkään niinkään puuttua, niin jokunen sana kuitenkin. Urheilukilpailut, olympialaiset, MM-kilpailut. On tärkeää, että jokainen kansalaisemme pystyy niitä seuraamaan eikä se ole kukkaron paksuudesta kiinni. Toivoisin myös, että kun tiedämme, että liikkuminen on radikaalisti vähentynyt nuorten ja lasten kohdalla varsinkin, niin näistä urheilukilpailuista saamme niitä hyviä esimerkkejä, ja se voi vaikuttaa myös siihen, että lapset saavat idoleja ja alkavat harrastaa jotain lajia. Se on todella tärkeää tulevaisuuttakin ajatellen.

Kuitenkin haluan myös sanoa pari sanaa musiikkipuolesta, nimittäin koska Ylen pitää olla riippumaton — olen saanut hyvin paljon palautetta maakunnista — musiikkipuoli on mennyt ja on menossa siihen suuntaan kuin monilla kaupallisilla toimijoilla, eli siellä on näitä musiikkilistoja, vaikka se kielletäänkin, kun sitä kysyy Yleltä itseltään. On hyvin vaikea ja melkein mahdoton saada jopa maakunnallisesti uutta musiikkia alueen hyvältä bändiltä tai esiintyjältä esille edes oman maakunnan Ylessä, se on fakta ja tosiasia. Vain erittäin suosittujen, määrättyjen levymerkkien esiintyjät pääsevät esille myös Ylessä hyvin paljon. Ja se ei ole ainoastaan suosioista kiinni, eiväthän ihmiset voi edes tykätä, jos ei ikinä kuule muuta.

Mutta nyt tähän asiaan. Meillä on täällä parlamentaarinen Ylen työryhmä, ja toivonkin, että se pystyy työskentelemään yhdessä, ottamaan nämä kaikki negatiiviset ja vaikeat asiat esille ja kuitenkin sopimaan. Kyllähän se niin on, että Yle on riippumaton, koko kansan Yle. — Kiitos.

19.46 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tuossa tuli tärkeitä sanoja Ylen merkityksestä, ja se on juuri niin, että kansakunnan etu on se, että meillä on riippumaton, laadukas ja moniarvoinen media ja meillä on riippumaton, laadukas ja moniarvoinen yleisradioyhtiö. Ja näin sen pitää olla. Sen takia en voi sille mitään, puhemies, mutta minä olen todella surullinen siitä tilanteesta, missä me olemme tässä ja nyt. (Olavi Ala-Nissilä: Hämmäntynyt?) Minä olen... — Edustaja Ala-Nissilä, tämä on vakava asia. Minä olen hirveän surullinen myös siitä, minusta on jopa loukkaavaa se, että täällä jotkut edustajat käyttävät sellaisia puheenvuoroja, että tässä olisi kysymys jostain SDP:n kiukuttelusta tai oppositiopolitiikasta, kun me olemme nimenomaan se taho, joka kuuluttaa tässä yksimielisyyttä ja parlamentaarisuutta ja hämmästelee sitä historiattomuutta, mikä nyt on vallalla tässä salissa. Hämmästelen sitä historiattomuutta, mikä täällä salissa on vallalla. Minä olen tässä muuten tosissani enkä ollenkaan näe syytä meidän virnuilulle. Yhdyn ihan täysin edustaja Feldt-Rantaan siinä, kun hän sanoi puheenvuoronsa lopuksi uskovansa, että tästä vastalauseesta saattavat tulla polvet, jotka sitten katsovat tätä kehitystä, kiittää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Tässä ollaan nyt ajamassa kehitystä siihen suuntaan, että hallituspuolueet jostain syystä haluavat ilmeisesti markkinahenkisyyden nimissä ajaa Yleisradioa alas, ja siksi tehdään ja uhrataan tämä yhteisen päättämisen historia sille, että sysätään oppositio syrjään. Ollaan tekevinään parlamentaarista työtä, mutta tosiasiasa kaikki on jo sovittu hallituspuolueiden kesken etukäteen. Ja tämä on todella surullista.

Ja kun tietää tämän historian, sen merkityksen, mikä Yleisradiolla on ollut Suomen kansalle, niin kyllä minä olen todella surullinen siitä, että nyt hallituspuolueet tällä omalla toiminnallaan ovat ajamassa Yle-päätöksentekoa ristiriitojen tielle — Yle-päätöksentekoa ristiriitojen tielle.

Tässä edellinen edustaja (Puhemies koputtaa) kuvasi Ylen merkitystä, ja koska me olemme ennen ymmärtäneet tässä salissa, kuinka tärkeä se on, niin minä tunnen surua myös siitä, että se henki, mikä täällä on ennen vallinnut (Puhemies: Aika!) on nyt täysin, kerta kaikkiaan unohdettu.

19.48 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Puheenjohtaja! Tässä esityksessä on nimenomaan kysymys nyt myöskin tästä rahoituksen jäädyttämisestä. Eli Yle osallistuu myös näihin taloustalkoisiin, mitkä ovat aivan välttämättömät myöskin kaikessa valtiollisessa toiminnassa ja julkisen puolen menoissa, mistä me voimme täällä päättää. Varmasti tässä tulee sitä keskustelua siitä, mikä on tämä menettelytapa, ja onneksi tätä tulevaa kehitystä sitten yhdessä mietitään. Mutta haluan myös kysyä SDP:ltä ja oppositiolta: Jos vaikka tämäkin linjaus olisi tehty yhdessä parlamentaarisesti, (Pia Viitanen: Miksei tehty?) olisitteko halunneet myös itse, että myös Yle osallistuu näihin taloustalkoisiin? Sitä rahoitusta voidaan siellä myös miettiä ja on syytä miettiä, ja siellä on varaa miettiä sitä. Ylen pitää osallistua myöskin tähän pahan taloudellisen tilanteen kohentamiseen. Saanko asiallisen vastauksen?

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Puhujalistaan.

19.49 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan kyseessä Yle-veron indeksikorotuksen jäädytys. Siis sinänsä yksinkertainen asia. Mutta on totta, että tämä toimintamalli on herättänyt kritiikkiä, eikä siitä oikein kauneuspisteitä voi antaa. Ja totta on se, että hallitus meni yksipuolisesti jäädyttämään tämän indeksikorotuksen, jotta kotitaloudet saisivat vähän paremman ostovoiman, ja poistamaan sieltä ne alemmat maksuluokat, joten kaikista vähäosaisimmat saavat hieman helpotusta arkeensa.

Valiokunta tästä kritiikistä johtuen teki erittäin kriittisen mietinnön ja korosti muun muassa tätä parlamentaarisen työryhmän roolia tulevaisuudessa. Ja kuten esimerkiksi edustaja Jokisen puheenvuorosta voitte päätellä, kyllä tätä keskustelua on käyty myös hallituspuolueiden sisällä ja koko eduskunnan sisällä, ja mielestäni näin tulee käydäkin. Minä luotan parlamentaariseen ryhmään siinä, että sieltä löytyy jotain viisasten kiveä tähän tilanteeseen.

Mutta joka tapauksessa valiokunta on tiedostanut nämä ongelmat, ottanut kritiikin vakavasti huomioon, tehnyt kriittisen mietinnön, korostanut parlamentarismia, alueellista toimintaa, kielellistä toimintaa. Lopputuloksena oli kuitenkin se, että tässä on vastalause, (Puhemies koputtaa) josta sitten äänestetään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

19.51 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä ei ole kysymys muusta kuin marssijärjestyksestä, ja mikään ei käytännössä ole muuttunut. Nyt se, mikä meillä on siinä suurin ongelma, on tämä indeksitarkistus — taikka sanotaan, että se korotus leikataan pois, sitä ei tule siihen. Nykypäivänähän tilanne on se, että digitaalisuus nopeuttaa kaikkea tiedonvälitystä ja tällä lailla. Se syö siitä pohjaa.

Kävin Keski-Suomen aluetoimituksessa, ja siellä on tehty nämä sopeutukset etupainotteisesti. Siellä ei tarvitse minkäänlaisia irtisanomisia eikä tällaisia puuttua, mitä tulee siihen Ylen sisäiseen toimintaan. Kaikki on tehty sisäisesti, ja toiminta jatkuu edelleen, ja myös tuotanto pysyy samalla tasolla kuin se ennen on ollut.

Myös tuohon, mitä historiallisuuteen tulee — eilen muuten puhuttiin historian oppitunneista, ja aina, kun Kankaanniemi tuli esille, puhuttiin historiasta, hän otti sen esille: Historia on semmoinen asia, että siellä ei tapahdu yhtään mitään. Ja tämä Ylen toiminta pitää sopeuttaa tähän aikaan, jota on digitaalisuus, mistä kahvilassa puhuttiin. Ylen tulee sopeutua siihen, niin kuin on tehnyt kaupallinen media — samalle viivalle. Se tulee siirtymään sinne, ja nämä ovat niitä Ylen tämän hetken haasteita, mitä tulee olemaan, nimenomaan tämä nettipuoli, mikä tänä päivänä leviää kulovalkean tavoin.

Ja mitä puolueettomuuteen tulee, siellä työryhmässäkin on SDP:ltä teidän parhaat voimanne tässä asiassa, Kiuru ja edustaja Heinäluoma. (Eero Heinäluoma: Toiseksi parhaat!) — No, sanotaan näin. Mutta kyllähän se parlamentaarisuus kuitenkin tulee sieltä varmasti esille sillä tavalla.

19.54 **Simon Elo ps:** Arvoisa rouva puhemies! Indeksijäädytys on nähdäkseni perusteltu, mutta on luonnollista, että tähän keskusteluun — vaikka asia on sinänsä yksinkertainen, niin kuin edustaja Jalonen sanoi — nousee koko Ylen asema, rooli. Ilman muuta se on aivan ymmärrettävää.

Kyllä minun nähdäkseni kansalliselle yleisradioyhtiölle on tarve, mutta kyllä kysymys kuuluu: millaisena? Siinä tietysti rahoituskin sitten kuvaan tulee, mihinkä tämä indeksijäädytys sitten liittyy. Ylen tehtävä nähdäkseni on tehdä ohjelmasisältöä, jota ei kannata kaupallisesti tehdä. Täällä edustaja Kymäläinen sanoi, että kaupallisen ja Yleisradion pitää toimia toinen toistaan täydentäen, tästä voin olla samaa mieltä. Minusta valitettavasti tällä hetkellä se ei vain toteudu sillä tavalla kuin pitäisi.

Kyllä minä ihmettelen, että Ylellä on HBO:n, amerikkalaisen kaapelikanavan, sarjoja, kalliita sarjoja. Vaikka olen jalkapallon ystävä, niin ihmettelen, tarvitseeko Yleisradion näyttää Mestarien liigaa, joka on hyvin kaupallinen urheilusarja. Kyllä siinä mennään hyvin paljon sinne kaupalliselle alueelle, johon ei minun nähdäkseni olisi syytä Ylen mennä. Ja sitten on tietysti se, että Ylen budjetti on tämän indeksijäädytyksenkin jälkeen suurempi kuin Britannian BBC:llä suhteessa väestöpohjaan. Ei kovin dramaattista tapahdu, yli 500 miljoonaa euroa vuodessa. Näen myös, että esimerkiksi Yle Areena tällä digitaalisella puolella on kyllä haitannut laajuudessaan kaupallisia toimijoita, ja siitä paljon noottia kaupallisilta toimijoilta on ihan aiheellisesti tullutkin.

Ylen budjettia pitäisi tämän nyt perustetun parlamentaarisen ryhmän pohtia hyvin syvästi — toivon, että se sen tekee — ja siinä samalla pohtia totta kai sitä, mikä on Ylen ydintehtävä, mitkä ovat tavallaan sen rajat ja raamit, mikä on se rahoitus, mikä siihen tehtävään tarvitaan. Henkilökohtaisesti näen, että yli 500 miljoonaa Suomen kokoisessa maassa on liikaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

19.56 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt, kun edustaja Elo otti asian esille, täytyy todeta, että kyllä minua ja koko oppositiota huolestuttavat juuri motiivit, joilla toimitaan, kun kuulen puheenvuoroja, joissa puututaan voimakkaasti Ylen ohjelmasisältöihin. Siitähän juuri olemme huolissamme, että kyse on poliittisen vallan käytöstä eikä valtiontalouden alijäämäisyyteen vaikuttamisesta.

Edustaja Mäkelä totesi, että SDP kiukuttelee, ja ymmärrän kyllä, että edustaja ottaa tämän koko opposition esittämän hylkäsesityksen raskaasti. Ottaisin minäkin, jos puolueeni olisi asiaa eduskunnassa ajamassa.

19.57 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tämä sisältö väistämättä on myös taloudellinen kysymys. Niin kuin sanoin, tällaisilla oikeuksilla, mitä liittyy näihin ulkomaisiin televisiosarjoihin tai suuriin urheilutapahtumiin, liigoihin, lukuun ottamatta kansallisesti merkittäviä urheilutapahtumia, on suuri taloudellinen merkitys. Kyllä kansalaiset, minä mukaan lukien, ihan aiheellisesti kysyvät sitä, mikä se Ylen rooli on, mikä on se rahoitus, jolla se rooli, mikä sille kuuluu, rahoitetaan. Niin kuin sanoin, toistan, kansallisella Yleisradiolla on tärkeä tehtävänsä, mutta sen pitää juuri toteuttaa sitä ydintehtävää, ja tässä suhteessa toivon, että tämä parlamentaarinen ryhmä, nimenomaan parlamentaarinen ryhmä, yhteisesti pohtii sitä roolia ja tuo sitten sen esityksensä ja myös sitä arvioi, mikä rahoitus siihen tarvitaan.

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ja puhujalistaan.

19.58 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Tämä Yleisradio-asia on todella tärkeä asia. Se on tärkeä asia meidän kansallisen kulttuurimme kannalta, ja se on tärkeä asia myös moniarvoisen tiedonvälityksen kannalta. Tähän saakka eduskunnassa on ollut vuosikymmeniä kestänyt erittäin merkittävä yhteisymmärrys siitä, että me tarvitsemme vapaan, riippumattoman, eduskunnan alaisuudessa toimivan mutta ilman poliittista sisältöohjausta toimivan kansallisen yleisradioyhtiön. Ja jotta siihen voi luottaa ja toimittajat voivat luottaa siihen, että heillä on tämä riippumattomuus, niin hallitus ei tee päätöksiä Yleisradion asioista, vaan ne ratkaistaan kaikkien puolueiden, niin hallitus- kuin oppositiopuolueidenkin, läsnä ollessa.

Ylen ohjelmatuotannon laajuudesta voidaan keskustella, mutta he, jotka paneutuvat tähän asiaan ja selvittävät kansallisen yleisradioyhtiön menestymisen edellytykset, aika nopeasti huomaavat, että ei voi olla semmoista yleisradioyhtiötä, joka lähettää vain suoraa lähetystä ja nauhoitusta eduskunnan istuntosaleista. Sehän ei ole todellinen kansallinen yleisradioyhtiö. Eli jos lähdetään siitä, että ainut, mitä Yleisradio saa tehdä, on se, että siellä on tätä tuimaa asiaa aamusta iltaan, mutta sitten urheilu on jo aika lailla vaarallista, puhumattakaan, jos on joku huumoriohjelma, ja aivan erityisesti, jos siellä nauretaan poliitikoille, niin sitten se on jo menoa ohi rajan, ja että yleisradioyhtiö ei voi lähettää mitään muuta kuin suomen kielellä esitettyä ohjelmaa, että ei saa olla tekstitettyä yhtään englannin kieltä tai ruotsin kieltä, niin aika mahdoton tilanne. Sehän tarkoittaa, että me kaventaisimme ihmisten käsitystä maailmasta, ja sitten lisäksi se johtaa, totta kai, siihen, että jos siinä valikossa ei ole mahdollisuutta aidosti seurata koko maailman tapahtumia, joihin kuuluu kulttuuri ja myös viihde, niin sitten yleis-, katsoja- ja kuuntelijamäärät tulevat alas, ja sitten kun ne tulevat alas, tullaan sanomaan, että eihän tätä loppujen lopuksi oikein kukaan katsokaan, miksi tätä rahoitetaan, ja sen jälkeen todetaan seuraavaksi, että eikö tämä voi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

taisi lopettaa oikeastaan kokonaan. Näin tämä ketju menee. Ja kun vähän aikaa juttelee alan osaajien kanssa, niin huomaa, että se on aika looginen ketju, että jotta Yleisradio on koko kansan radio, niin kyllä se tarvitsee sinne myös urheilua.

Mitä tulee sitten ohjelmatuotannon kustannuksiin, niin siihenkin kun tutustuu, niin huomaa alta aikayksikön, että ulkomainen ohjelma on, ikävä kyllä, huomattavasti halvempaa kuin tämä kotimainen. Jos tehdään kotimaista tuotantoa, niin kuin Yleisradio tekee ja sen pitää myös määräysten mukaan tehdä, niin sehän on kallista tieteenkin verrattuna siihen, että ostetaan tätä amerikkalaista, joka myydään siis miljardeille ihmisille, niin eihän siitä nyt sitten enää, kun pannaan hiukan lisää Suomeen, montaa euroa per minuutti hinnaksi tule. Eli jotta Yleisradio pärjää, niin sillä täytyy olla monipuolinen tämä repertuaari, ei siitä voida tehdä vain puolueiden tiedotteiden julkaisuareenaa.

Samalla tavalla tilanne on suhteessa näihin uusiin välineisiin, että jos tällä filosofialla mennään, mitä täällä nyt jossain määrin on esitetty, niin me olisimme tilanteessa, että silloin, kun televisio syntyi — 56 muistaakseni, vai oliko Tesvisio hiukan ennen — olisi todettu, että eihän nyt Yleisradio voi lähteä kilpailemaan tämmöiselle kaupalliselle alueelle, jossa voi olla kaupallisiakin toimijoita, vaan että pysytään vain siellä radion puolella. Siellä oltaisiin radiopuolella edelleenkin. Tai kun siirryttiin väritelevisioon, oltaisiin sanottu, että kyllä Yleisradion pitää pysyä mustavalkoisena, ettei se nyt vain ryhdy kilpailemaan kaupallisten toimijoiden kanssa ja vie leipää niiden suusta.

Nimenomaan ajatus on se, että me tarvitsemme kansallisen yleisradioyhtiön, joka on riippumaton ja johon voi sillä tavalla luottaa, että siellä ei ole poliittisia eikä taloudellisia intressejä, ettei olla siinä tilanteessa, missä Britanniassa, ikävä kyllä, ollaan, kun siellä ollaan asteittain BBC:n asemaa heikennetty, että kun aloitat vaalikampanjan, niin varaat ensimmäisenä lentoliput Melbourneen Australiaan ja käyt tapaamassa Rupert Murdochia ja pyytämässä tukea, että jos voisi saada The Sunista ja muista pikkuisen ymmärrystä näille meidän kannoillemme. Tämä on vakaa kysymys, hyvät kollegat, ei tämä ole samantekevää. Meillä on suuri riski, että hetken kuluttua iso osa tästä meidän kaupallisesta toiminnastamme on ulkomaiden omistuksessa. Tämä keskittyminen menee erittäin lujaa vauhtia. Jopa Sanoma Osakeyhtiö, tai millä nimellä se nykyään onkaan, jota pidettiin ennen täysin voittamattomana, on tilanteessa, että on valtaiset tappiot epäonnistuneista ulkomaan ostoksista ja osa kotimaan toimintoja on vaarassa, enkä ole niin varma, kuinka pitkään sekään pysyy luotettavasti suomalaisissa käsissä. Eli jos me haluamme ylläpitää monipuolista kulttuuria, monipuolista peiliä myös itsellemme ja erilaisia väyliä tulla julkisuuteen, antaa tilaa myös kotimaan kulttuurin tekijöille, riippumattomille ohjelmayhtiöille, niin me tarvitsemme Yleisradiota ja sen pitää olla eri välineissä esillä, myös siinä nykyaikaisessa. (Olavi Ala-Nissilä: Miten se Helsingin Sanomia auttaa?) — No, kyllä se Helsingin Sanomia auttaa, että sillä on kunnon kilpailua. Todellakin kilpailua tarvitaan, että me voimme lukea erilaisia uutisia, että kaikki ei ole Helsingin Sanomain varassa vaan on myös Yleisradio, josta voi katsoa ja verrata, ja sitten tulee tämä, että kuka on luotettavin.

Ja olihan tämä hieno lopputulos tässä viimeisessä tutkimuksessa, että Yleisradio on tehnyt niin korkealaatuista uutistuotantoa, että se on selkeästi luotettavin uutisvälitys. Sehän on hieno lopputulos. Miksi me emme ole omistajina ylpeitä, että meillä on tällainen yleisradioyhtiö, tällainen porukka, jotka ylläpitävät edelleenkin korkeita kuuntelija- ja katsojalukuja, erittäin suurta tyytyväisyyttä? Ja ei mitään humppaa, hömppää, vaan luotettavin uutistoimitus. Minusta se on hieno asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

20.04 **Simon Elo ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluomalla on tietysti pitkä kokemus ja näkemys, kunnioitan sitä, ja monta tärkeää asiaa tuossa puheenvuorossa tuli esille. Haastan kyllä siinä suhteessa — puhutaan katsojamäärästä — ymmärrän tuonkin logiikan tietysti, että jos katsojamäärät ovat hirveän alhaisia, niin sitten ruvetaan jollain tavalla perustelemaan, kannattaako tällaista sitten olla, kun katsojamäärät ovat näin alhaisia. Mutta toisaalta kyllähän Yleisradiolla tietysti varmasti on paljon tuotantoa, jossa kaupallisesta näkökulmasta katsoen katsojamäärät ovat alhaisia. Silti sitä tuetaan, koska sillä on julkisen tehtävän kautta se arvo, mikä pitääkin olla, eli tuottaa sellaista tuotantoa, jota kaupallisesti ei olisi järkevää tehdä mutta joka voi kulttuurisesti esimerkiksi olla hyvinkin tärkeää.

Urheilusta: En sanonut, että kaikki urheilu pitäisi tietenkään poistaa, mutta meillähän on lainsäädännössä jo nyt raja-arvoja, että esimerkiksi Suomen jääkiekko-ottelut täytyy näyttää julkisella kanavalla, mutta esimerkiksi MTV sitten on ottanut kaupallisen puolen kautta omakseen muuten sen tapahtuman, ajatellen jääkiekon MM-kisoja yhtenä esimerkkinä. Kyllä tätä jonkin verran on jo nyt käsitelty, minkälaisesta sisällöstä on kyse.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Ala-Nissilä. (Eero Heinäluoma: Vastauspuheenvuoro!) — Ilman muuta. En havainnut, että edustaja Heinäluoma olisi pyytänyt, mutta ehkä se oli sanomattakin selvää. Siis edustaja Heinäluoma.

20.05 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen nyt kovin pettynyt, kun tuli vain yksi vastauspuheenvuoro ja oletin, että olisi tullut vielä lisää.

Siis todellakin nyt täytyy kuitenkin muistaa, että kun puhutaan näistä kaupallisten vaikeuksista, niin katsokaa vähän tarkemmin, mistä nämä kaupallisten vaikeudet johtuvat. Eivät ne siitä johdu, että meillä on yleisradioyhtiö ja sillä on ohjelmatuotantoa. Tämä Sanoma Osakeyhtiön puoli johtuu raskaasti epäonnistuneista ulkomaanostoksista, raskaasti epäonnistuneista ulkomaanostoksista, joista he asteittain pyrkivät eroon — yli miljardin euron tappiot sieltä. Senkö takia meidän pitää nyt sitten ajaa Yle alas, että ne ulkomaantappiot saataisiin jotenkin hoidettua? Katsokaa MTV:n puolelle, mistä tulevat suuret tappiot sieltä? Ne tulevat näistä maksu-tv-satsauksista ja sinne ostetuista erittäin kalliista muun muassa urheilulähetyksistä, jotka ovat osoittautuneet kaupallisesti epäonnistuneiksi ja ilmeisesti johtivat myös toimitusjohtajan vaihtoon. No, senkö takia Yleisradio pitää ajaa alas, että kaupallinen puoli tekee epäonnistuneita strategiavalintoja ja ohjelmavalintoja? Kyllähän meillä täytyisi vähän olla (Puhemies koputtaa) ylpeyttä pitää omasta yhtiöstämme huolta.

20.07 **Kalle Jokinen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aika pitkälle jaan tuota edustaja Heinäluoman äskeistä puheenvuoroa. Täytyy muistaa se, missä tilanteessa tehtiin tämä Yleisradion rahoituspäätös, että se tehdään veroperusteiseksi. Pian sen jälkeen mediaa kohtasi se, että tämä talousongelma toi sen, että mainosrahoitus väheni. Samaan aikaan on vahva digitaalinen murros menossa. Nämä kaikki tekijät yhdessä ovat saaneet aikaan sen, että mediakenttä on tällä hetkellä aika epätasapainossa. Yleisradiolla on tärkeä tehtävä, se tekee hyvää työtä. Sen pitää olla riippumaton, se on täysin selvää, ja näin tulee ollakin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Mutta meidän tulee myös kokonaisuutena olla huolissamme suomalaisesta mediakentästä, niin että on vahvoja toimijoita siellä kentällä. Jos meillä on vain yksi media, niin se yksi vahva media ei ole kenenkään etu jatkossakaan.

20.08 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vaikka nyt on kyseessä siis hallituksen esitys Yle-rahoituksen indeksikorotuksen jäädyttämisestä vuodelle 2016, niin kun tämä keskustelu laajeni nyt tähän Ylen ohjelmasisältöön itseensä, niin haluan kyllä olla hyvin pitkälle samaa mieltä kuin edustaja Heinäluoma tuossa omassa puheenvuorossaan siitä, että Ylellä tarvitaan erittäin monipuolista ohjelmistoa. Kyllä siellä pitää olla sitä urheilua, sitä ihmiset haluavat nimenomaan seurata, mutta siellä pitää olla myöskin sitä kotimaista tuotantoa ja alueellista toimintaa erittäin paljon. Nimenomaan se aluetoiminta on tärkeää siellä.

Itse toivon, että poliittiset päättäjät eivät lähde puuttumaan sinne ohjelmasisältöihin kovinkaan paljoa vaan annetaan operatiivisten toimijoiden hoitaa se asia. Se on heidän tehtävänsä, ja me keskitymme muihin asioihin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt mennään puheenvuorolistaan, ja edustaja Ala-Nissilä.

20.09 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Totta kai Yleisradiolla on tärkeä rooli kansallisena tiedon välittäjänä, ja tarvitaan monipuolista ohjelmaa, urheilua ja niin edelleen, siitä olemme kaikki samaa mieltä. Pari pointtia kuitenkin:

Ei kukaan ole Yleisradiota alasajamassa, kun edustaja Heinäluoma käytti tällaista termiä.

Toinen juttu: Kyllä Yle-vero on kuitenkin vero, joka lasketaan Suomen veroasteeseen. Kyllä se siinä mielessä liittyy talouteen.

Kolmas asia on, että kun me kaikki maksamme sitä Yle-veroa, niin kyllä Yleisradiota voidaan kritisoida myöskin, ei se toimi missään tyhjiössä. Miksi annetaan sellainen käsitys, että se on pyhäinhäväistys, jos täällä Yleisradiota jotenkin kritisoi? Kyllä siltä voidaan odottaa, totta kai, hyvää suoritusta monella eri tavalla.

Kyllä kriisissä tällä hetkellä on printtimedia, sen tiedämme — kun esimerkiksi lakko sitä vielä edesauttaa, tämä mikä on meneillään. Maakuntaradio ja nettilehdet kilpailevat kyllä maakunnallisen printtimedian kanssa. On turha väittää, ettei näin olisi. Se tulevaisuudessa varmasti lisääntyy, kun maakuntalehdet menevät eri muotoon: toinen saa verotuloja, ja toinen kilpailee markkinoilla. Eihän se ole tasavertainen tilanne. En minä sano, mitä sille pitäisi tehdä, mutta jos vain väitetään, että mitään kilpailua ei ole, niin sehän on tosiasioilta silmänsä ummistamista.

20.10 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Niin kuin sanoin tuossa alussa, tässä ei ole kysymys marssijärjestyksestä. Edustaja Heinäluoma on varmasti hyvin perillä noista Ylen asioista, kun täällä on ollut aina. Minä kävin siellä viime viikolla katsomassa, ja eivät nämä ulkomaiset ohjelmat ole se rasite siellä. Kotimaiset maksavat todella paljon enempi kuin ulkomaiset. (Eero Heinäluoma: Juuri näin! — Sirpa Paatero: Opettaa noille nuorille vähän!) — Joo, no ei tässä nyt tarvitse sillä tavalla. — Ja urheiluohjelmat: no okei, varmaan niitä seurataan paljon ja kuuluukin tulla tuolta Ylen puolelta, mutta niin kuin Ala-Nissilä sanoi, kyllä sitä voi kritisoida, ja minä nyt teen sillä tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Minulla on autossa semmoinen radiokanava — otetaan radion puolelta. Se hakee aina vain kanavan sieltä, se näkyy suurimmalla siellä. Kun minä ajan tuonne Kainuun korpeen, jossa ei asu kuin piru ja palokärki suurin piirtein (Eero Heinäluoma: Ja keskusta!) — no, jotakin muutakin — niin siellä tulee ruotsin kieltä. Ensimmäisenä Radio Vega on suurimmalla. Minä en tiedä, paljonko se maksaa sen tuottaminen sinne korpeen, mutta siellä sitä ei tarvita. Kyllä me voimme näin kritisoida työryhmänä ja edustajina sen toimintatapoja, ja jos siellä pystytään säästöjä saamaan, niin niihin tämmöisessä taloustilanteessa pitää pystyä myös puuttumaan. Että ei se niin pyhä lehmä ole, että siinä kumartavat koko ajan edustajat rähmällään sen nenän edessä.

20.12 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Edelleenkin on kyse tästä hallituksen esityksestä, missä puututaan vain siis tähän indeksijäädytykseen.

Mutta edustaja Heinäluoman puheenvuoro sai minut pyytämään tämän toisen puheenvuoron, ja tahdon oikaista siinä pari asiaa tai tehdä selvemmäksi. Minulla ei ole niin pessimistinen kuva Ylen toiminnasta kuin puheenvuorosta sai pääteltyä. Eli ei Ylen toiminta loppu, se tekee hyvää toimintaa, eikä se loppu, vaikka kiristettäisiin enemmänkin tuota rahoitusta. Ja toinen asia. Ylellä on merkittävä rooli semmoisessa epätodennäköisessä, ikävässä tilanteessa, jos meillä olisi joskus poikkeusolot päällä, poikkeustilanne päällä. Ei sitä Yleä senkään takia lopeteta. Eli uskon kyllä Ylen toimintaan, se on vahvaa ja hyvää. Mutta tämä tosiaan tulee entisestään tiivistämään, kiristämään toimintaa, tiivistämään sitä ja tekemään vähemmällä parempaa.

Ja tehdään selväksi vielä se asia, minkä voi Heinäluoman puheesta väärin päätellä. Siellä on kotimaisuusastevaatimus ohjelmassa, se pitää paikkansa, mutta kun me olemme tässä nykymallisessa EU:ssa, niin kotimaista tuotantoa on EU-alueella tuotettu tuotanto, joten se ei ole kotimaista siinä määritelmässä, mitä Heinäluoma antoi ymmärtää.

20.14 Joonas Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä itsekin haluan osallistua keskusteluun, koska tämä on hyvin periaatteellinen keskustelu, vaikka tässä nyt puhutaan tästä indeksin jäädytyksestä. Kun kysymyksessä on kansan radio, johon kansa hyvin pitkälti luottaa, niin tällöin tulee nimenomaan se periaatteellinen kysymys siitä, että ketkä sitten päättävät tämän radion toiminnasta. En haluaisi kyllä nähdä Suomessakaan sitä kehitystä missään määrin, että me edes mahdollistaisimme sen, että meillä siirrettäisiin tämä kansan radio hallituksen radioksi. Siitä on monissa maissa jo ihan tarpeeksi huonoja esimerkkejä, siihen suuntaan Suomessa ei millään määrittelyllä kannata lähteä.

Ja vaikka tässä salissa on osittain jo alettu kohta Ylen ohjelmakarttaakin määrittämään uudestaan ja toivoa, että sitäkin keskustelua ei täällä käytäisi, niin täytyy itsekkin nyt hienon pohtia, että kun joku on spekuloinut sillä, että haluttaisiin Ylen toimintaa nyt ajaa alas siksi, että se on syönyt kaupalliselta puolelta mahdollisuuksia, niin minun on vaikea käsittää, että sellainen tilanne, että julkinen palvelu toimii niin hyvin ja kaupallinen sitten jostain syystä niin huonosti, olisi sen julkisen palvelun syy. Sitä on hyvin vaikea käsittää, miten me olemme sellaisessa tilanteessa. Eikö enemmän pitäisi olla iloinen siitä, että meillä on niin hienosti hoidettu Yleisradio kuin tällä hetkellä on, että se myös pärjää? Ja niin kuin täällä on tullut hyvin ilmi, niin kyllä kaupallisella puolella pitkälti ne ongelmat johtuvat aivan muista kysymyksistä kuin siitä, onko meillä Yleisradio vai eikö meillä ole Yleisradio-ta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Siinäkin mielessä tämä vastalause on hyvin perusteltu, että kun mietitään sitä, että tämän indeksijäädetyksen osalta vaikutuksia nyt valtion budjetin esimerkiksi alijäämään ei ole — toisaalta sillä on kyllä vaikutusta siihen ostovoimaan, mikä täällä on otettu huomioon muutaman euron osalta — niin olisi kyllä järkevää, että tästä periaatteellisesta syystä tämä asia nyt palautettaisiin tähän parlamentaariseen ryhmään ja käytäisiin tämä parlamentaarisesti läpi. (Puhemies koputtaa) Voi olla, että se tulos olisi sama, mutta noudatettaisiin niitä periaatteita, mitä eduskunnassa on yhdessä sovittu.

20.16 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tästä indeksiasiasta: Jokainen taho, myös yleisradioyhtiö, tarvitsee voimavarat, että se voi tehtävänsä tehdä, ja on selvää, että jos indeksejä leikataan, niin se näkyy siinä, mitä voidaan tehdä. Ei semmoista, että vähemmällä enemmän, voi tietenkään loputtomiin tehdä, varsinkin kun yleisradioyhtiö on tehnyt erittäin voimakkaita uudelleenorganisointeja ja vähentänyt henkilöstön määräänsä (Olavi Ala-Nissilä: Inflaatio ei ole kovin iso tänä päivänä!) ei kymmenillä vaan sadoilla.

Mitä tähän indeksin toimintaan tulee, niin siinähan täytyy muistaa, että tässä on kaksi puolta: on se indeksi, jonka mukaan Yleisradiolle tilitetään rahaa, ja sitten se ratkaisu, joka koskee tätä niin sanottua Yle-veroa. Ja hallitushan teki ensin päätöksen siitä, että se leikkaa tätä Yle-indeksiä eli sitä rahaa, jonka Yle saa tästä rahastosta suoriutuakseen näistä tehtävistään. Tämä oli se päätös, joka ensin tehtiin. Ensimmäinen päätös, että leikataan tätä Yle-veroa. Sitten sen jälkeen oikeusoppineet huomauttivat hallitukselle, että ei voi jättää sinne rahastoon ylimääräistä rahaa jakamatta. No, sitten oli idea, että sitä jaetaan jonkin muualle. No, sitten oikeusoppineet sanoivat, että ei sitä voi jakaa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, minkä eduskunta on tässä talossa — tai tuossa vierisessä talossa — säättänyt, eli Yleisradion toiminnan rahoitukseen. Tämä ei siis mennyt niin, että ensin oli ajatus vähentää kansalaisten ja pienituloisten ihmisten maksuja, vaan ensin oli ajatus, että Ylen toimintarahoja leikataan. Ja vasta kun osoittautui, ettei voi kerätä rahaa ja jättää jakamatta, tultiin tähän, että ruvettiin alentamaan tätä Yle-maksua. Tämäkin on tähdellistä sanoa, jotta tiedämme, miten tämä asia on kulkenut ja missä järjestyksessä, mistä tietysti tulee sitten joitakin ajatuksia myös siitä, miksi näin tehdään.

No sitten, mitä indeksiin tulee: Kyllä, minusta voi sinällään kysyä perustellusti sen perään, että onkos tämä indeksijärjestelmä nyt oikea. Sen keskustelun olisin ymmärtänyt. Jos tullaan tilanteeseen, että joudutaan viisi vuotta muuttamaan eduskunnan hyväksymää lainsäädäntöä erillispäätöksellä tai uudella lainsäädännöllä, niin eikö silloin loogista ole kysyä, onko tässä indeksissä jotain vikaa, eikä niin, että kulloinenkin hallitus joka ikinen kerta pitää Yleisradiota siellä oman peukalonsa alla ja epätietoisena siitä, mikä on rahoitus pohja, ja sitten vääntää ruuvia kireämmälle? Se olisi minusta ihan relevantti ja parlamentaariseen valmisteluun kuuluva kysymys, että mikä pitää olla sitten indeksin, että onko tämä indeksi jotenkin epäonnistunut, jos se tuottaa toistuvasti väärän lopputuloksen eduskunnan mielestä. Sen keskustelun ymmärtäisin kyllä hyvin. Mutta semmoinen, että ollaan koko ajan, että nyt pitäisi saada ja me tarvitsemme rahaa tuonne ja tänne, johtaa juuri siihen, josta Yle-veron kohdalla varoitettiin, että kun lupamaksusta luovutaan, käykö niin, että tästä tulee tämmöinen poliittinen pallo ja sitten siihen käytännössä ryhtyy vaikuttamaan se, tykkääkö viimeisistä ohjelmista tai viimeisistä uutisista.

Kun edustaja Ala-Nissilä kysyi sen perään, että mitäs ongelmia täällä on ollut, niin annan nyt sitten kaksi esimerkkiä:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Kun Yleisradiossa käsiteltiin perussuomalaisia vähän kriittisesti, perussuomalaisten riiveistä tuli näitä suuttumuksia ja sitten eräs, ellen nyt väärin muista, eduskunnan erään keskeisen valiokunnan puheenjohtaja laittoi julkisuuteen tviitin, että tällä on sitten muuten seuraamuksia piste piste piste. Kun sanottiin, että eihän täällä kukaan ole mitään tehnyt, niin kyllä minusta tämä on aika kova kannanotto, jos eduskunnan keskeisen valiokunnan puheenjohtaja laittaa, että lukekaa nyt toimittajat, että jos jatkatte näin ja tulee kriittisiä kysymyksiä näille meidän täysin viattomille pikkumiehille, niin kansanedustajille kuin puoluetöimiston työntekijöillekin, niin sitten alkaa tulla seuraamuksia. Eli ei tällä lailla pitäisi tehdä.

Toinen esimerkki: Samaan aikaan kun tätä rahoitusta käsitellään ja keskustellaan siitä, jäädytetäänkö indeksit, pääministeri ilmoittaa, että hän haluaa suoran televisioajan Yleisradiosta prime time -aikaan kertoakseen erittäin kiistanalaisesta asiasta käsityksiään suoraan Suomen kansalle, eli näistä pakkolaesta. Asiasta, jossa oli työmarkkinajärjestöjen kesken huomattava erimielisyys, joka oli poliittinen riidanaihe ja josta oli myös puolueiden kesken huomattava erimielisyys. Pääministeri siis laittoi Yleisradion johdon valitsemaan, että päästävätkö he pääministerin hyvin dramaattisesti historialliseen suoraan lähe-tykseen, jota yleensä ei tehdä ilman sen kummempaa. Näinhän tehdään juuri näissä itäisen Keski-Euroopan maissa, joissa ei ole vakiintunutta poliittista kulttuuria, (Puhemies koputtaa) ja minusta tähän meidän ei pitäisi mennä, ja se vaatii meiltä itseltämme, siis poliittisilta päätöksentekijöiltä, tiettyä hovietiketin tuntemusta, että ei panna mahdottomia kysymyksiä, joista se, joka tekee päätöksiä — tässä tapauksessa Yleisradion johto — voi ymmärtää, että jos en tee näin, niin sitten tätä raharuuvia ruuvataan kireämmälle.

20.22 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Tässä keskustelussa sivuttiin ohimennen työpaikkoja. Totta kai meidän pitää olla huolissamme työpaikoista ja niiden säilymisestä mediatoimijoiden osalta, olivat ne sitten markkinaehtoisten mediatoimijoiden tai Yleisradion puolella. Mutta tulee muistaa se, että Yle-veron jäädytys ei pelasta markkinaehdoilla toimivaa mediakenttää tai siellä olevia työpaikkoja. Siihen on toiset keinot, ja se on toinen keskustelu kuin Yle-veron jäädytys.

Oikeastaan haluaisin palata tuohon alkuperäiseen asiaan, mitä olemme peränneet, että tämä Yle-veron ja tämän Yle-asian muutos palautettaisiin parlamentaariseen valmisteluun.

20.23 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Tuo edustaja Heinäluoma piti hyvän esitelmän tuolla, mutta mitä tähän puolueellisuuteen ja tämmöiseen tulee, niin eiväthän ne toimittajat sieltä vaihdu. Aina siitä ohjelmasta tulee toimittajan näköinen pikkusen. Ei täällä puolueetonta ole syntynyt tähän maailmaan, että kyllä me jokainen johonkin päin olemme länkällään tai pikkusen valuvikaisia.

Minulla on siitä kokemusta. Minä olin Torniossa katsomassa tätä maahanmuuttotilannetta, ihan kävin henkilökohtaisesti katsomassa sitä. Asenteellinen toimittaja tuli: miksi olette mukana mielenosoituksessa? En ollut mukana mielenosoituksessa. Asenne oli aivan selvä. Siis aina se näkyy se toimittaja sieltä, ja jonnekin päin se on puolueellinen varmasti — todennäköisesti käy äänestämässä — ja se näkyy myös siinä ohjelmassa.

Mitä tähän tuli, että Sipilä, pääministeri, tuli silloin esille hyvin voimakkaasti: Kyllähän täällä saa ulostulon. Jos tässäkin salissa haluaa, niin vaikka tänä iltana tekee semmoisen, antaa ulostulon, että varmasti on joka paikassa otsikoissa. Että kyllä sinne pääsee muullakin keinolla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

20.25 **Eero Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Palaan tähän kritiikkiin. Olen samaa mieltä, että ilman muuta Yleisradiota pitää voida kritikoida. Se ei todellakaan ole kiellettyä, ja kritiikin aihetta on. Mutta sen olen huomannut, että tahtoo olla niin, että kun toimitajat ylipäänsä, mukaan lukien Yleisradio, yleensä kritikoivat enemmän niitä, joilla on valtaa, kuin niitä, joilla ei ole valtaa, niin aina ne, jotka ovat vallassa, kulloinkin pahastuvat.

Kyllä tähän tautiin demaritkin ovat syyllistyneet. Täällä on kokenutta joukkoa, muun muassa varapuhemies tuolla edessä. Ja kyllä muistelen niin, että pääministeri Sorsallakin oli omat ongelmansa Yleisradion kanssa 1980-luvulla. Hänkin koki, että erityisesti demareita syödään. Mutta kuuluu tämän järjestelmän luonteeseen, että vuorotellen tulee riippumattomasta tiedonvälityksestä kintuille. Se täytyy vain kestää ja oppia, että näin tämä toimii, eikä siitä pidä lähteä kostotoimenpiteisiin, vaan täytyy miettiä, miten omaa toimintaa muuttaa niin, että saa enemmän ymmärrystä.

Sitten tulen vielä tähän kysymykseen tästä kilpailusta ja alueista. Kyllä minun on aivan mahdotonta ymmärtää, enkä pidä sitä oikeana, että Yleisradion pitäisi lopettaa aluetoimintuksensa ja uutisointinsa alueiden asioista sen takia, että joku maakuntalehti kokisi, että kun Yleisradiolla on muutama uutinen alueelta, niin sen takia ei sitä maakuntalehteä tilata tai ei käytetä maakuntalehtien maksullisia palveluita. En jaksa uskoa, että maakuntalehtien menestys, on se sitten Kainuun Sanomat, Keskisuomalainen tai Aamulehti, voisi perustua siihen, että heillä olisi monopoli.

Sitten tulen tähän toiseen tosi tärkeään asiaan: onhan se nyt aivan olennaista, että meillä on maksuttomasti tulotasosta riippumatta saatavilla perusuutisia siitä, mitä meidän alueilla maakunnissa, vaikkapa Keski-Suomessa, tapahtuu, eikä niin, että sekä nettiuutiset että lehti on pantu maksumuurin taakse.

20.27 **Marisanna Jarva kesk** (vastauspuheenvuoro): Puheenjohtaja! Se on hyvä, että myös sitä rakentavaa kritiikkiä esitetään myös Ylen toiminnasta. On myös hienoa huomata, että edustaja Heinäluoma kritisoi Ylen päätöstä tai tuli kritiikkiä siitä, että pääministeri oli käynyt puhumassa Yleisradiossa. Sehän on tietysti Ylen oma päätös ollut, että hänet on sinne päästetty puhumaan. Toki hän sinne pääministerinä meni puhumaan. Olisi ollut sitten vaikka sosialidemokraattinen pääministeri, niin varmaan olisi se sama puheaika annettu.

Muutenkin on hyvä muistuttaa siitä, että valiokunnan lausuntohan oli yksimielinen siltä osin, että Ylellä on edelleen tämä monipuolinen tehtäväkenttä, ja haluamme Ylestä pitää kiinni. Edelleenkin kysyn SDP:ltä ja oppositiolta: oletteko edelleen sitä mieltä, että Ylen ei siis pidä osallistua näihin taloustalkoisiin ollenkaan, että tämä jäädyttäminen on siis kaiken kaikkiaan väärin, sen ei pidä lainkaan osallistua näihin taloustalkoisiin?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Listaan.

20.28 **Simon Elo ps:** Arvoisa puhemies! Eihän tässä ole nyt siitä selvästikään näkemuseroa, että Yleisradio on riippumaton koko kansan julkinen toimija, jolla on tehtävänsä ja paikkansa. Siitä voimme olla samaa mieltä. Ei Suomen hallitus, ei tämä eduskunta, eivät perussuomalaiset, eivät sen enempää sosialidemokraatit päätä Ylen ohjelmasisällöistä, ja niin on hyvä. Se kuuluu Ylelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Mutta, aivan niin kuin edustaja Heinäluoma itsekin totesi, totta kai kritiikkiä saa ja voi ja pitääkin esittää. Varsinkin, kun me yhteisesti Yleisradion kustannamme, oli sitten kansanedustaja tai missä tahansa tehtävässä.

Edustaja Heinäluoma otti myös tärkeän asian esille: maakunnalliset toimitukset. Kyllä ne ovat yksi sellainen osa Yleisradiota, joka minun mielestäni on juuri sitä tärkeää ydin-tehtävää, mikä Yleisradiolla pitää olla — että myös tällainen paikallinen puoli tulee edustettua riittävästi. Jos ajattelee kaupallisia toimijoita, niin jos, niin kuin sanoin, ei kaupallisesti ole kannattavaa, niin silloin se alkaa olla jo herkästi Yleisradion toiminnan puolella, ja ei ole kaupallisesti kannattavaa monessakaan suhteessa tehdä uutisointia maakunnista sillä tavalla kuin Yleisradio nyt tekee ansiokkaasti. Kyllä se on hyvin tärkeää.

Ja aivan niin kuin edustaja Jarva tuossa totesi, kyllähän se on Yleisradion päätös, että pääministeri suorassa lähetyksessä puhuu. Ja aivan kuten todettiin, niin yhtä lailla sosiaalidemokraattien pääministeri, jos eduskunta sellaisen olisi päättänyt vaaleissa, olisi voinut siinä olla. Eihän siinä ole mitään poikkeuksellista länsimaisessa demokratiassa, (Eero Heinäluoma: Ei todellakaan voi!) että yleisradioyhtiö näyttää pääministerin yhteiskunnallisesti merkittävää puhetta. Jos ajatellaan esimerkiksi Isoa-Britanniaa Euroopassa, niin kyllähän siellä pääministeri harva se päivä voi BBC:llä puhua tärkeistä kysymyksistä, jos se on journalistisesti merkittävää myös BBC:n näkökulmasta. Se on sitten aina oma yksittäinen päätöksensä.

20.30 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Täällä tuli tämä BBC esille, ja nyt näistä henkilömääristä vähäsen: Meillä on Suomessa 5 471 000 asukasta ja työntekijämäärä Ylellä on 3 586. Se on 0,065 prosenttia väestöstä. Britanniassa väestöä on 64 767 000, vähän päälle, ja työntekijöitä on 21 045. Se on 0,025 prosenttia väestöstä. Siinä on puolen ero. Se tuottaa myös ohjelmia ympäri maapallon ja englanninkieliselle väestölle — mitä niitä alusmaita siellä on ennen ollut, minä en muistakaan, mikä se Suur-Britannia aikanaan oli — koko sille alueelle tulee BBC:n uutiset. Kyllä me voimme näitä asioita tarkastella näitten lukujen perusteella, ja tämä tieto on eduskunnan tietopalvelusta, niin että pitäisi olla ainakin puolueeton. Tietysti tässä on muitakin lukuja. Tuo Yle toimii myös tehokkaasti joillakin alueilla, mutta kyllä siellä voi olla sitä höttöäkin. Se nyt tässä taloustilanteessa laitetaan tarkastelun alaiseksi.

20.32 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Mitä näihin vertailuihin tulee, niin sehän nyt sitten on niin, että jos teet isommalle markkinalle ja isommalle yleisölle, niin totta kai työntekijämäärä per henkilö on ihan eri luokkaa. Jos BBC:llä on studio ja sieltä lähtevät uutiset ja siellä on yksi ihminen ja ne menevät 50 miljoonalle ihmiselle ja sitten Suomessa on Yleisradion studio ja sieltä tulevat uutiset ja yksi ihminen on ja ne menevät 5 miljoonalle, niin se on sillä hoidettu. Tulee skaala, että kun sinä teet isommalle markkinalle, niin et sinä tarvitse samaa väkimäärää per henkilö tietenkään. Se ei nyt ole sen kummempi todistus asiasta.

Mutta sitten haluan sanoa, kun puhutaan näistä lehtien vaikeuksista, että minusta pitää olla sillä tavalla tarkka, että katsotaan sitten tätä lehtikenttääkin vähän, mitä siellä tapahtui. Viime vaalikaudella tehtiin erittäin epäonnistunut päätös laittaa lehdet arvonnalisäveron alaisiksi. Pantiin lehdille kertaheitolla semmoinen melkein 10 prosentin kustannusrasite. Tuntuuhan se siellä taloudessa tietenkin. Kun näin tehtiin, niin sitten tuli tämä lama samaan aikaan ja lehdet ovat vaikeuksissa. Sanotaan sitten, että se virhe, jonka poliitikot tekivät, pai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

kataan toisella virheellä, joka on se, että tulisi parempi olo sinne lehdille, kun kuristetaan Yleisradiota. Mutta tuskinpa yksikään niistä euroista, jotka nyt ovat siellä poistuvina tilausmaksuina, tulee takaisin tätä reittiä.

Sitten tullaan vielä siihen, mitä kaupallisten hyväksi voitaisiin tehdä. Viestintäministeri Viitanen asetti aikoinaan selvitysmies Tuomas Harpin, joka teki erittäin hyviä ehdotuksia, miten voitaisiin tätä koko kenttää auttaa, mihin kuuluu muun muassa innovaatiotukijärjestelmä. (Pia Viitanen: Joka toteutui!) — Joka toteutui. — Siellä on myös eräitä asioita, jotka ovat vielä toteuttamatta. Kannattaisi sekin käydä lävitse ja ottaa yhteiseksi omaisuudeksi eikä rakentaa (Puhemies koputtaa) — 2 sekuntia etuajassa — etukäteen vastakkainasettelua. (Pia Viitanen: Juuri näin!)

20.34 **Ari Jalonen ps:** Arvoisa puhemies! Valiokunta kuuli ja kuunteli tätä kritiikkiä ja tämän seurauksena teki kriittisen mietinnön. Toistan vielä tässä viimeisenä puheenvuorona, että valiokunta totesi mietinnössään näin: "Valiokunta korostaa asetetun ja juuri työnsä aloittaneen parlamentaarisen työryhmän roolia Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävää ja riippumatonta toimintaa sekä rahoitusta arvioitaessa." Nyt me luotamme valiokuntana tämän parlamentaarisen ryhmän toimintaan ja sen jäseniin, että ne ottavat työnsä tosissaan. Kun myönnän sen, ettei kauneuspisteitä välttämättä voida kauheasti antaa, niin saadaan sitten asia kuitenkin semmoiseen järjestykseen, että se on kaikille kuitenkin hyväksyttävissä. Minä toivotan tämän parlamentaarisen ryhmän jäsenille semmoista avoimen keskustelun ja ratkaisujen löytökyvyn henkeä ja yhteisymmärrystä. — Kiitos.

20.35 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa puhemies! Ihan lyhyesti vielä.

Minä esimerkiksi en Ylen toiminnasta ole kyllä kovin hyvin perillä, en läheskään niin hyvin kuin Heinäluoma ja muut täällä, vanhat kansanedustajat, jotka ovat kauan olleet. Mutta sen työryhmän, mihinkä minut laitettiin nyt, taikka mihin pääsin, otan kyllä niin toissani kuin pystyn.

Olin esimerkiksi Ylen aluetoimituksessa Keski-Suomessa yhden päivän mukana katso-massa, kun sitä ohjelmaa tehdään, ja tutustuin siihen. Minulle tuli monta ahaa-elämystä. Muutamissa asioissa täytyy pikkusen vetää takaisin. Noin ulkopuolisena ei sitä tilannetta sinne sisälle näe. Siellä tulee muutamia yllätyksiä.

Sitten oltiin täällä Helsingissä siellä Ylen pääpaikalla, ja siellä oli erittäin hyvä esitys siitä Ylen toiminnasta, muun muassa näistä ohjelmista, mitä tuotetaan, mitä ne maksavat, ja kustannustasoista. Vertailtiin muun muassa sitä, kun minä sanoin, että tuolla Yle Keski-Suomessa tuotetaan hyvin tehokkaasti ohjelmia, ja 90 prosenttia oli palkkakuluja siellä koko toiminnan liikevaihdosta. Ylen täällä päässä se oli noin puolet, mutta minulle sitten selvisi se asia, miksi se näin on, ja hyvin loogisesti se tuli sieltä.

Mutta tähän kun nyt perehdytään itse kukin, kyllä se työryhmä sitten saa siitä hyvän raportin keväällä aikaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 44/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisäl-lön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.